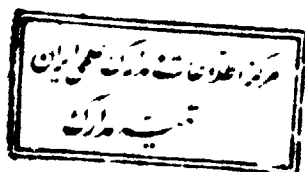
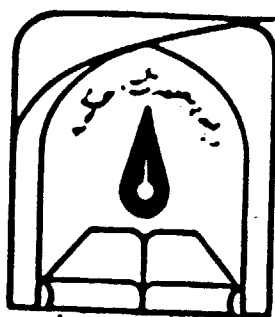

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

٢٩٣٨٤

۱۳۷۸ / ۶ / ۸

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده علوم انسانی

رساله دوره دکتری علوم قرآن و حدیث
«مبانی و روشهای نقد متن حدیث از دیدگاه اندیشوران شیعه»

۳۸۲۱/ک

داوود معماری

استاد راهنما: حجة الاسلام والمسلمین دکتر سید محمد باقر حجتی

اساتید مشاور:

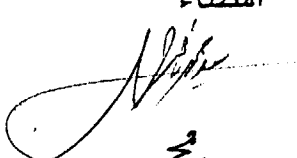
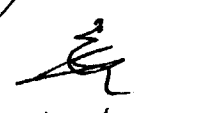
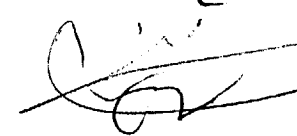
حجة الاسلام والمسلمین محمد علی مهدوی راد دکتر محمد علی لسانی فشارکی

پاییز ۱۳۷۷

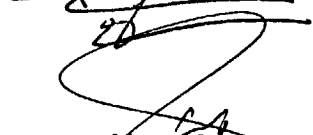
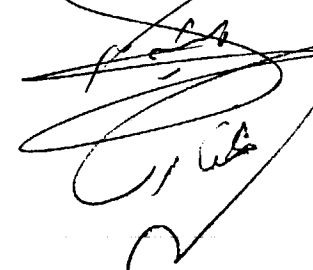
۲۹۳۵۴

تائیدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از رساله دکتری

اعضای هیات داوران، نسخه نهایی رساله آقای داوود معماری تحت عنوان «مبانی و روشهای نقد متن حدیث از دیدگاه اندیشوران شیعه» را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه دکتری پیشنهاد می کنند.

اعضای هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنما:	دکتر سید محمد باقر حجتی	استاد	
۲- استاد مشاور:	شیخ الاسلام محمد علی مهدکاراد	استادیار	
۳- استاد مشاور:	دکتر محمد علی لسانی	استادیار	

۴- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی:

۵- اساتید ناظر:	۱- خانم دکتر نوله غروی	استادیار	
	۲- دکتر غیروز شیرچی	استاد	
	۳- دکتر صادق آئینه دوز	استاد	
	۴- دکتر علی اکبر عتقاری صفت	مدرس	

تقدیم:

به همه آنهایی که در پی زلال معرفت دین‌اند، قرآن را بی‌شائبه و سنت را بی‌پیرایه می‌خواهند.

و به روح پر فتوح شهیدان، راست قامتان همیشه تاریخ که چگونه زیستن و چگونه مردن را به ما آموختند.

و به آنها که در این راه پرنشیب و فراز، همراه بودند، دستگیرم شدند، امیدم دادند، رنجم از تن ورنجوریم از دل ستاندند، پدر و مادر مهربانم، همسر فداکارم و برادر ارجمندم
مهندس عباس معماری

تقدیر و تشکر:

مَنْ عَلَّمَ الْعِلْمَ كَانَ خَيْرَ أَبِي ذَاكَ أَبُو الرُّوحِ لِأَبُو النَّطَفِ

همیشه، حال و آینده برخود فرض می‌دانم که در پیشگاه خداوندگار علیم و حکیم
شکرگزار نعمت برخورداری از استادی چون «جناب حجه الاسلام والمسلمین آقای دکتر
سید محمد باقر حجتی» و خوشه چینی از خرمن این احیاءگر فرهنگ و علوم قرآنی در
دانشگاههای ایران اسلامی باشم، هدایتها و ارشادات این بزرگوار فرزانه در طول تحصیل
و در تحقیق و تدوین این رساله، به عنوان استاد راهنما، پرتوافکن راههای پرفراز و نشیب
آینده این حقیر خواهد بود.

واقعا اساتید محترم مشاور، «جناب حجة الاسلام والمسلمین آقای محمدعلی
مهدوی‌راد» و «جناب آقای دکتر محمد علی لسانی فشارکی» نیز که این حقیر را مرهون
عنایات خویش نمودند، سپاس فراوان و بی‌شائبه‌ مرا بزرگوارانه پذیرا خواهند بود و نیز
جمله استادان و بزرگانی که در سالیان متمادی تحصیل، مشفقانه، بصیرتم بخشیدند، و
دریغ!:

قدر استاد نکو دانستن حیف! استاد به من یاد نداد

چکیده

سنت معصومین (ع)، دومین منبع اساسی کشف و تبیین معارف الهی دین اسلام، امروزه و در عصر غیبت، در مجموعه‌های روایی برای ما به یادگار مانده است و از آنجا که در گذر زمان به دلایل گوناگون از تغییر و تحریف برکنار نمانده و بهره‌برداری از آن نیز در تبیین ارزشها و احکام دینی، نیاز به تحلیل و تشریح فنی و عالمانه دارد، نقد و ارزیابی روایات، شیوه و سیره مستمر دانشمندان اسلامی بویژه اندیشوران شیعی بوده است و برخلاف آنچه که مشهور است و مستشرقان مغرض نیز با تبلیغات گسترده بدان دامن می‌زنند، تنها به نقد خارجی و ارزیابی اسنادی آنها اکتفاء نکرده، بلکه با بهره‌گیری از رهنمودهای قرآن کریم، ارشادات معصومین (ع)، براهین عقلی و روشهای علمی به نقد و تحلیل متون احادیث نیز توجهی درخور و بایسته داشته‌اند.

اولین فصل این پژوهش به بیان کلیات و تبیین طرح تحقیق می‌پردازد.

دومین فصل، پیشینه نقد متن حدیث در میان اندیشوران شیعه و مبانی و ملاکهای گوناگون آنها را در این زمینه بیان می‌کند. محدثان و مولفان کتب حدیث، دانشمندان علم رجال، درایه و فقه الحدیث و اندیشوران علوم نقلی، یعنی تاریخ و سیره معصومین (ع)، اخلاق، کلام، تفسیر و فقه، جملگی همنی والا و سهمی بسزا در این امر داشته‌اند.

سومین فصل، به تفصیل نمونه‌های متعدد و متنوع نقد متن حدیث را از لابلای آثار اندیشوران شیعه، ارائه می‌دهد و روشهای آنها را در نقد متون گوناگون روایی اعم از عقیدتی، تاریخی، اخلاقی و فقهی، عینا به تصویر می‌کشد.

تبیین اصل صدور حدیث و کشف روایات جعلی و ساختگی، تبیین و کشف جهت و مورد صدور حدیث و کشف دلالت الفاظ و عبارات حدیث، مهمترین مراحل نقد متن است.

حدیثی که با مبانی و ملاکهای صدور خبر از معصوم (ع) هماهنگ و در مقام تشریح حکم و یا ارزشهای الهی بیان شده، تحریفات لفظی و معنوی از آن زدوده گردیده و مفاهیم الفاظ و عبارات آن با موازین علمی تحلیل و تشریح شده باشد، حجت، قابل استناد و در تبیین علوم و معارف اسلامی، ابزاری کار ساز و کار آمد خواهد بود.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۱- فصل اول: کلیات (تبیین طرح تحقیق)	
۱-۱- مقدمه	۲
۱-۲- تعریف موضوع	۵
۱-۲-۱- گسترش احادیث دروغین	۵
۱-۲-۲- متون صحیح، اما قابل نقد	۷
۱-۳- اهمیت موضوع	۹
۱-۴- اهداف کلی و آرمانی تحقیق	۱۳
۱-۵- سئوالات و فرضیات ویژه تحقیق	۱۴
۱-۶- روش انجام تحقیق	۱۵
۱-۷- تنگناها و مشکلات پژوهش در این موضوع	۱۶
۱-۸- تعریف واژه‌ها و اصطلاحات اساسی موضوع	۱۸
۲- فصل دوم: پیشینه نقد متن حدیث و تبیین مبانی آن	
۲-۱- مقدمه	۲۲
۲-۲- ترغیب قرآن کریم به نقد و ارزیابی اخبار	۲۳
۲-۳- ارشادها و رهنمودهای معصومین (ع) در نقد متون روایی	۲۶
۲-۴- نقش اندیشوران شیعه در کشف، ابداع و بکارگیری، مبانی و روشهای نقد متن حدیث	۲۹
۲-۴-۱- محدثان شیعه پیشگامان نقد متن حدیث	۲۹
۲-۴-۱-۱- اهتمام مولفان کتب اربعه به نقد متن	۳۱

۳۲	۱-۱-۱-۴-۲ - تاکید کلینی بر نقد متون روایی
۳۳	۲-۱-۱-۴-۲ - شیخ صدوق ناقد بزرگ اخبار
۳۵	۳-۱-۱-۴-۲ - شیخ طوسی، نقادی یگانه در علوم اسلامی
۳۷	۱-۳-۱-۱-۴-۲ - استبصار، گنجینه‌ای از مبانی نقد متن حدیث
۳۹	۲-۱-۴-۲ - دیدگاه محدثان متأخر شیعه در نقد متون روایی
۴۰	۱-۲-۱-۴-۲ - الوافی
۴۱	۲-۲-۱-۴-۲ - بحارالانوار
۴۲	۳-۲-۱-۴-۲ - وسائل الشیعه
۴۴	۴-۲-۱-۴-۲ - مستدرک الوسائل
۴۵	۵-۲-۱-۴-۲ - جامع احادیث الشیعه
۴۶	۲-۴-۲ - جایگاه نقد متن در علوم حدیث
۴۶	۱-۲-۴-۲ - پیوستگی نقد سند و نقد متن در علم رجال
۵۰	۲-۲-۴-۲ - ارزیابی متون احادیث در «علم درایه»
۵۵	۱-۲-۲-۴-۲ - پیرایش و پالایش احادیث جعلی از گنجینه‌های روایی
۵۹	۱-۱-۲-۲-۴-۲ - آثار شیعه در معرفی احادیث موضوعه
۶۳	۲-۱-۲-۲-۴-۲ - قرائن دروغین بودن حدیث
۶۵	۳-۲-۴-۲ - تطبیق و مقارنه احادیث شیعه و اهل سنت
۷۰	۴-۲-۴-۲ - فقه الحدیث، نهایت اهتمام محدثین شیعه به نقد متون روایی
۷۱	۱-۴-۲-۴-۲ - شناخت الفاظ غریب حدیث
۷۲	۱-۱-۴-۲-۴-۲ - مهمترین آثار شیعه در شناخت الفاظ غریب احادیث
۷۲	۲-۱-۴-۲-۴-۲ - آثاری در تبیین مشکلات اخبار
۷۳	۲-۴-۲-۴-۲ - شروح متون روایی، عرصه گسترده فقه الحدیث

۷۳	۲-۲-۴-۱-۲-۱- مهمترین آثار شیعه در شرح متون احادیث
۷۳	۲-۴-۲-۲-۴-۱-۱- مهمترین شروح دانشمندان شیعه بر کافی
۷۵	۲-۲-۴-۲-۱-۳-۲- برخی از حواشی و تعلیقات دانشمندان شیعه بر کافی
۷۵	۲-۲-۴-۲-۱-۲-۲- مهمترین شروح نگاشته شده بر «من لایحضره الفقیه»
۷۶	۲-۲-۴-۲-۱-۲-۳- مهمترین شروح نگاشته شده بر «تهذیب الاحکام»
۷۶	۲-۲-۴-۲-۱-۲-۴- مهمترین شروح نگاشته شده بر «الاستبصار»
۷۸	۲-۴-۳- نقد داخلی روایات در علوم نقلی اسلامی
۷۹	۲-۴-۱-۳- کشف واقعیت‌های تاریخ اسلام و سیره معصومین (ع)
۷۹	۲-۴-۱-۳-۱- «امینی و کتاب جاویدان الغدیر»
۸۱	۲-۴-۱-۳-۲- علامه عسکری، محقق ممتاز تاریخ اسلام
۸۳	۲-۴-۱-۳-۳- اهتمام به تدوین سیره صحیح پیامبر (ص)
۸۶	۲-۴-۱-۳-۴- دیدگاه‌های شهید مطهری در نقد متون روانی
۸۹	۲-۴-۱-۳-۱-۴- نقد نگرش اخباریین به روایات
۹۳	۲-۴-۱-۳-۱-۴- نقش زمان و مکان در نقد و فهم روایات
۹۷	۲-۴-۱-۳-۵- لزوم پرهیز از آثار سوء روشهای جدید تاریخ‌نگاری
۱۰۰	۲-۴-۳-۲- پیرایش احادیث اخلاقی و عرفانی
۱۰۰	۲-۴-۳-۱- فیض کاشانی و نقد و تهذیب احیاء العلوم
۱۰۱	۲-۴-۳-۲- محدث قمی، نقاد مرویات عرفانی
۱۰۴	۲-۴-۳-۳- کلام شیعه، حوزه نقد عالمانه احادیث اعتقادی
۱۰۶	۲-۴-۳-۴- نقد و ارزیابی متون روایات تفسیری
۱۰۶	۲-۴-۳-۱- اعتماد و اکتفاء بر مرویات صحیح و یقین آور
۱۰۷	۲-۴-۳-۲- پرهیز از افراط و تفریط در پذیرش یا عدم پذیرش اخبار

۱۰۹	۲-۴-۳-۴-۳- پالایش و پیرایش اسرائیلیات
۱۱۰	۲-۴-۳-۲-۱- علل عمده نفوذ اسرائیلیات در منابع اسلامی
۱۱۱	۲-۴-۳-۲-۳- اسرائیلیات در خدمت اهداف سیاسی بنی امیه
۱۱۲	۲-۴-۳-۳-۳- مستشرقان و اسرائیلیات
۱۱۳	۲-۴-۳-۲-۳- دیدگاه‌ها و هشدار برخی از اندیشمندان اسلامی در خصوص اسرائیلیات
۱۱۶	۲-۴-۳-۲-۵- چه باید کرد؟
۱۱۷	۲-۴-۳-۵- اهتمام ویژه فقهاء و اصولیین به نقد احادیث فقهی
۱۱۷	۲-۴-۳-۱- توجه خاص فقهاء به تدوین و تبویب روایات فقهی
۱۱۷	۲-۴-۳-۲- «نقش اصول فقه در ارزیابی روایات فروع دین»
۱۱۸	۲-۴-۳-۳- کیفیت استنباط حکم شرعی از روایات آحاد
۱۱۹	۲-۴-۳-۱- موارد عدم حجیت خبر واحد در مقام استنباط
۱۱۹	۲-۴-۳-۴- مَعْدَات اجتهاد شرعی
۱۲۰	۲-۴-۳-۱- مهارت‌های لازم تکمیلی دیگر
۱۲۱	۲-۴-۳-۵- راهکارهای اصولیین در تبیین و تحلیل تعارض اخبار
	۳- فصل سوم: تبیین روشهای نقد متن حدیث
۱۲۶	۳-۱- مقدمه
۱۲۶	۳-۱-۱- مراحل چهارگانه نقد متن
۱۲۹	۳-۲- تحقیق و بررسی در اصل صدور حدیث و کشف روایات جعلی
۱۲۹	۳-۲-۱- نقد و تحلیل روایات اصول اعتقادی
۱۲۹	۳-۲-۱-۱- توحید و صفات خداوند
۱۲۹	۳-۲-۱-۱- واجب الوجود در صحیح بخاری
۱۴۱	۳-۲-۱-۲- روایات رؤیت خدادال‌میزان

۱۴۲	۲-۱-۲-۳- سرشت شیعیان.....
۱۴۴	۳-۱-۲-۳- مجبور بودن انسان.....
۱۴۵	۴-۱-۲-۳- تخصیص و تقیید بی جا!.....
۱۴۵	۵-۱-۲-۳- ازدواج فرزندان آدم (ع).....
۱۴۶	۶-۱-۲-۳- سابقون ، همه یا بعضی؟.....
۱۴۶	۷-۱-۲-۳- دفن دختران، نشانه کرامت!.....
۱۴۶	۸-۱-۲-۳- تکلیف مالایطاق.....
۱۴۷	۹-۱-۲-۳- احادیث معراج.....
۱۴۷	۱۰-۱-۲-۳- شان نزول جعلی.....
۱۴۷	۱۱-۱-۲-۳- بنهای نافله و اساف.....
۱۴۸	۱۲-۱-۲-۳- مسخ مردگان بنی امیه.....
۱۴۸	۱۳-۱-۲-۳- جهنم خالی!.....
۱۴۹	۱۴-۱-۲-۳- جهنم مطبوع و گوارا!.....
۱۴۹	۱۵-۱-۲-۳- زمین بر روی ماهی!.....
۱۵۰	۱۶-۱-۲-۳- روایات تحریف قرآن کریم!.....
۱۵۷	۱۷-۱-۲-۳- پادشاهای گراف!.....
۱۶۰	۱۸-۱-۲-۳- سیره و تاریخ معصومین (ع).....
۱۶۰	۱-۱۸-۱-۲-۳- افسانه‌های منافی با سیره و شخصیت پیامبر (ص).....
۱۶۰	۱-۱-۱۸-۱-۲-۳- افسانه شکافته شدن سینه پیامبر.....
۱۶۱	۲-۱-۱۸-۱-۲-۳- افسانه‌هایی پیرامون آغاز وحی.....
۱۶۶	۳-۱-۱۸-۱-۲-۳- افسانه آیات شیطانی (غرانیق).....
۱۷۲	۱-۳-۱-۱۸-۱-۲-۳- حقیقت ماجرای غرانیق.....

پیامبری که بی گناهان را مورد لعنت و نفرین قرار می دهد!	۱۸-۱-۲-۳-۴	۱۷۳
پیامبری که با امور دنیا آشنا نیست!	۱۸-۱-۲-۳-۵	۱۸۲
آیا پیامبر قرآن را فراموش می کند؟!	۱۸-۱-۲-۳-۶	۱۸۴
پیامبری که گوشت قربانی بنها را تناول می کند!	۱۸-۱-۲-۳-۷	۱۸۸
پیامبری که هر خرافه ای را می پذیرد و تبلیغ می کند!	۱۸-۱-۲-۳-۸	۱۹۰
پیامبری که فقیران و درماندگان را از خود می راند!	۱۸-۱-۲-۳-۹	۱۹۳
اسرائیلیات	۱۸-۱-۲-۳-۲	۱۹۳
دروغ گفتن ابراهیم (ع)!	۱۸-۱-۲-۳-۱	۱۹۳
هاروت و ماروت	۱۸-۱-۲-۳-۲	۱۹۴
هدهد و ملکه سبا	۱۸-۱-۲-۳-۳	۱۹۴
موسی (ع) از زبان ابوهریره	۱۸-۱-۲-۳-۴	۱۹۴
قد و قامت آدم و حوا (ع)	۱۸-۱-۲-۳-۵	۱۹۵
جعلیاتی در مخدوش ساختن اصل امامت	۱۸-۱-۲-۳-۳	۱۹۷
اثمه سیزده گانه!	۱۸-۱-۲-۳-۱	۱۹۷
غلو و اغراق در توصیف معصومین (ع)	۱۸-۱-۲-۳-۲	۱۹۷
آگاهی امامان از غیب!	۱۸-۱-۲-۳-۱	۱۹۷
آیه نور در توصیف امامان و دشمنان آنها	۱۸-۱-۲-۳-۲	۱۹۸
آیاتی دیگر در منزلت اثمه (ع)	۱۸-۱-۲-۳-۳	۱۹۸
خرافه کوه قاف در توصیف اهل بیت (ع)!	۱۸-۱-۲-۳-۴	۱۹۹
جعل اوصاف خداوندی برای علی (ع)!	۱۸-۱-۲-۳-۵	۲۰۱
کوه جهنمی!	۱۸-۱-۲-۳-۶	۲۰۳
تحریفات حماسه عاشورا	۱۸-۱-۲-۳-۳	۲۰۵

۲۰۵	 ۱-۲-۳-۱۸-۳-۳-۱- سقای کربلا
۲۰۶	 ۲-۳-۳-۱۸-۱-۲-۳- کوکبه وحشمت پادشاه حجاز!
۲۰۶	 ۳-۳-۳-۱۸-۱-۲-۳- روضه های لیلی
۲۰۷	 ۴-۳-۳-۱۸-۱-۲-۳- اسطوره پردازی
۲۰۸	 ۱-۴-۳-۳-۱۸-۱-۲-۳- شجاعت ابوالفضل (ع)
۲۰۸	 ۲-۴-۳-۳-۱۸-۱-۲-۳- دلاوریهای علی (ع)
۲۰۸	 ۴-۳-۳-۱۸-۱-۲-۳- علائم ظهور مهدی (ع) در خرافه خطبة البیان
۲۰۹	 ۱-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- شخصیت هایی که در قید حیات نبودند!
۲۱۲	 ۲-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- فرود جبرئیل بر قبله یهود!
۲۱۲	 ۳-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- عیسی و دجال
۲۱۳	 ۴-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- میراث یهود
۲۱۴	 ۵-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- مدینه و بیت المقدس
۲۱۴	 ۶-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- عیسی و دفن مهدی!
۲۱۴	 ۷-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- منم مصحف انجیل
۲۱۵	 ۸-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- منم موی زبرقان
۲۱۶	 ۹-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- غلو و ارتفاع
۲۱۶	 ۱۰-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- کلمات بی معنا
۲۱۷	 ۱۱-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- اغلاط دستوری
۲۱۸	 ۱۲-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- اسامی علم با حرف تعریف «ال»!
۲۱۸	 ۱۳-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- غلط های ترکیبی!
۲۱۹	 ۱۴-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- ترکیبهای نادرست و نامفهوم
۲۲۰	 ۱۵-۴-۳-۱۸-۱-۲-۳- هذیان گویی!

۲۲۲	۲-۲-۳- نقد و تحلیل روایات فضایل و مطاعن.....
۲۲۲	۳-۲-۱- روایات ساخته و پرداخته افسانه پردازان در فضایل و کرامات معصومین (ع).....
۲۲۲	۳-۲-۱- شگفتیهای سفر پیامبر (ص) به شام.....
۲۲۷	۳-۲-۱- عجایی در خلقت فاطمه زهرا (ع).....
۲۳۰	۳-۲-۲- روایات جعلی در فضائل و مناقب مخالفان اهل بیت (ع).....
۲۳۰	۳-۲-۱- ستایش ابوجهل و فرزندان او.....
۲۳۰	۳-۲-۲- بهشت، پاداش محاربین با اسلام.....
۲۳۰	۳-۲-۲- جوشش نهري بهشتی برای ابوبکر.....
۲۳۱	۳-۲-۲-۴- ابوبکر: تنها فردی که بی حساب به بهشت می رود.....
۲۳۲	۳-۲-۲-۵- تقرب ابوسفیان به پیامبر (ص).....
۲۳۳	۳-۲-۲-۶- حضور خلفای سه گانه در مباحله.....
۲۳۳	۳-۲-۲-۷- نصب ابوبکر به خلافت.....
۲۳۴	۳-۲-۲-۸- روایتی دیگر در انتصاب ابوبکر.....
۲۳۴	۳-۲-۲-۹- جنیان در سوگ مرگ عمر.....
۲۳۸	۳-۲-۲-۱۰- فضایل و کرامات بنی امیه و بنی عباس.....
۲۳۹	۳-۲-۲-۳- مطاعن و منقصت خلفاء در منابع روایی شیعه.....
۲۳۹	۳-۲-۲-۱- حضور شیطان در سفینه.....
۲۴۰	۳-۲-۲-۲- آیاتی در منقصت خلفاء.....
۲۴۱	۳-۲-۲-۳- قیامت و شیاطین سه گانه.....
۲۴۳	۳-۲-۲-۴- دوستان ناباب.....
۲۴۴	۳-۲-۲-۴- مطاعن اهل بیت (ع) در منابع روایی اهل سنت.....
۲۴۷	۳-۲-۲-۵- تاثیر گرایشات سیاسی و مذهبی در جعل حدیث.....

۲۴۸	۳-۲-۲-۶- نمونه‌ای از مروجان روایات فضایل و مطاعن
۲۴۹	۳-۲-۳- نقد و تبیین احادیث جعلی با مضامین فقهی
۲۴۹	۳-۲-۱- قصاص کودک وزنی که مرتکب قتل خطایی شده‌اند!
۲۵۰	۳-۲-۲- عدم جواز قضای نماز صبح در روز!
۲۵۰	۳-۲-۳- صحت نکاح با علم به بطلان آن!
۲۵۱	۳-۲-۴- سهو پیامبر (ص) از نماز و در نماز!
۲۵۳	۳-۲-۵- نسخ حکم قبل از فرارسیدن وقت عمل!
۲۵۳	۳-۲-۶- ولایت فامیل پدری بردختر بالغ!
۲۵۴	۳-۲-۷- قصاص پیامبر (ص)!
۲۵۵	۳-۲- بررسی و کشف جهت صدور حدیث
۲۵۵	۳-۲-۱- صدور حدیث در مقام تقیه
۲۵۵	۳-۲-۲- ذکر آمین بعد از اتمام سوره حمد!
۲۵۵	۳-۲-۳- پاک بودن خمر!
۲۵۶	۳-۲-۴- جواز اخفات در نمازهای جهریه!
۲۵۷	۳-۲-۴- بررسی و کشف مورد صدور حدیث
۲۵۷	۳-۲-۱- بشارت پایان یافتن ماه آذار
۲۵۸	۳-۲-۲- تصرف پدر در مال فرزند!
۲۵۹	۳-۲-۳- عذاب میت به دلیل گریه خانواده‌اش!
۲۵۹	۳-۲-۴- علی (ع) در میان ابرهاست!
۲۶۰	۳-۲-۴-۱- حقیقت این روایت
۲۶۱	۳-۲-۴-۱-۱- سحاب در روایات اهل سنت
۲۶۳	۳-۲-۴-۲- سحاب در روایات شیعه *